

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
4052-15

meddelad i Stockholm den 14 juni 2016

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 27 maj 2015 i mål nr 1607-15

SAKEN

Tillfällig föräldrapenning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens och förvaltningsrättens avgöranden och fastställer Försäkringskassans beslut.

BAKGRUND

En förälder har rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av ett barn som har fyllt 12 men inte 16 år om det är styrkt att barnet är i behov av särskild tillsyn eller vård på grund av sjukdom. Det särskilda vård- eller tillsynsbehovet ska enligt lag styrkas med ett läkarutlåtande.

Dok.Id 171269

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

AA:s 13-årige son genomgick en tandoperation. Ingreppet skedde på förmiddagen. En tandläkare utfärdade ett intyg om att sonen, på grund av de läkemedel han hade fått, inte fick lämnas ensam under resten av dagen.

AA ansökte om tillfällig föräldrapenning för den aktuella dagen.

Försäkringskassan avslog ansökan. Som motivering angavs att ett villkor för tillfällig föräldrapenning är att det särskilda vård- eller tillsynsbehovet styrks med ett läkarutlåtande. Eftersom ett sådant utlåtande saknades kunde det inte bedömas om vård- eller tillsynsbehovet hade varit sådant att det omfattades av rätten till tillfällig föräldrapenning.

AA överklagade till förvaltningsrätten och anförde bl.a. följande. Det var inte möjligt att lämna sonen ensam. Hon förväntades närvara under operationen som pågick under drygt två timmar. Efter operationen var sonen snurrig och kunde inte gå själv eftersom han hade fått lugnande medel. I det vilorum de blev hänvisade till skulle hon se till att han låg i framstupa sidoläge. När de senare under eftermiddagen skulle ta sig hem var sonen fortfarande så medtagen att han inte kunde gå själv utan måste skjutas. Därefter var hon tvungen att fortsätta att vårda honom. Enligt den ansvariga tandläkaren finns det ingen möjlighet för den ende läkaren på Folktandvården i Västra Götaland att skriva ut intyg för varje barn som har genomgått en tandoperation.

Förvaltningsrätten upphävde Försäkringskassans beslut. Enligt förvaltningsrätten måste lagstiftarens intention med kravet på läkarutlåtande anses vara att det ska gå att kontrollera vård- eller tillsynsbehovet utöver föräldrarnas subjektiva bedömning. Enligt Försäkringskassans föreskrifter om föräldrapenningförmåner kunde läkarutlåtandet dessutom vara av enklare beskaffenhet, t.ex. en anteckning på ett läkarvårdskvitto. Domstolen ansåg sammantaget att det intyg som den behandlande tandläkaren hade lämnat, i kombination med AA:s utförliga redogörelse för sonens hälsotillstånd och det faktum att det endast rörde sig om en dags ersättningsanspråk, var tillräckligt för att kravet på ett läkarutlåtande kunde anses

Mål nr
4052-15

uppfyllt. Målet återförvisades till Försäkringskassan för utredning av om övriga förutsättningar för rätt till tillfällig föräldrapenning var uppfyllda.

Försäkringskassan överklagade till kammarrätten som instämde i förvaltningsrättens bedömning och avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens och förvaltningsrättens domar samt fastställa Försäkringskassans beslut. Försäkringskassan anför bl.a. följande. I socialförsäkringsbalken anges uttryckligen att det är ett läkarutlåtande som ska ges in. Läkare är en skyddad yrkestitel. Enligt gällande lagstiftning finns det således inte något utrymme för att annan vårdpersonal än läkare utfärdar utlåtandet. Det vore i och för sig rimligt att ge annan vårdpersonal en sådan möjlighet och Försäkringskassan har lämnat in en framställan om detta till regeringen.

AA har inte yttrat sig i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av 13 kap. 22 § socialförsäkringsbalken framgår att en förälder har rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av ett barn som har fyllt 12 men inte 16 år om det är styrkt att barnet är i behov av särskild tillsyn eller vård på grund av bl.a. sjukdom. Enligt 110 kap. 18 § ska ett läkarutlåtande ges in för att styrka det särskilda vård- eller tillsynsbehovet.

Av bestämmelserna framgår således att barnets särskilda vård- eller tillsynsbehov ska styrkas med ett läkarutlåtande. Lagtexten ger inte utrymme för att ett sådant utlåtande kan ersättas med ett intyg från en tandläkare.

I det nu aktuella fallet har något läkarutlåtande inte getts in. Det var därmed rätt av Försäkringskassan att inte bevilja AA tillfällig föräldrapenning. Kammarrättens

Mål nr
4052-15

och förvaltningsrättens avgöranden ska således upphävas och Försäkringskassans beslut fastställas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Kristina Ståhl, Erik Nymansson, Elisabeth Rynning och Per Classon.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Anna Sellin.

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 13 februari 2015 i mål nr 13523-14
Försäkringskassans beslut den 5 november 2014, dnr 050537-2014